

Välkommen till
Nyhetsbrev nr 13 - 2020
från Kalle Eriksson

Ännu en bild om våren som är på väg
blir det som synes här.

Det är kanske - omedvetet - en sorts besvärjelse med syfte att få våren att skynda på.

När jag djupdyker i vår historia

slås jag ständigt av de grymheter som utspelats. Inte bara av tyranniska härskare. Jag hittar grymheterna även bland undersåtarna - alltså de vanliga människorna,

Under 1600-talet

fläckades vår historia av häxprocesserna - en orgie i våld, fördomar och angiveri.

Samma århundrade fläckades också av såväl samhällets som kyrkans grepp om hur samspelet mellan man och kvinna fick utformas.

Med upplysningen på 1700-talet kom en uppvärdering av naturen, kroppen, känslorna, sinnligheten.

Nu blev det accepterat att utmana den sexuella moralen. Konstnärer kunde hämta inspiration till erotiska bilder från utsmyckningarna i Pompejis nyss avtäckta bordeller.

1700-talet blev sålunda en reaktion mot

1600-talets mycket stränga lagar på sexualitetens område . Enligt den lutherska läran var all sexualitet syndig, såvida den inte utövades av äkta makar, och då endast i fortplantande syfte.

Lagstiftningen var, som det heter, drakonisk. Under en tioårsperiod i mitten av 1600-talet dömdes 628 par till döden för olaga sexuella aktiviteter, som enkelt hor -(ena parten gift), dubbelt hor (båda gifta), incest och tvegifte.

I och för sig benådades alla utom 34 par, men det säger ändå en del om maktens sexualpolitiska budskap

Trots att den genomsnittliga giftasåldern

låg närmare 30 än 25 var det ytterst få barn som föddes utom äktenskapet. Det tycks som om det gamla bondesamhället lyckades hålla ungdomen i styr

I det förmoderna samhället

var det tillgången på jord, alltså försörjning, som satte spärr för äktenskap. Med industrialisering och ökat inslag av lönearbete även inom jordbruket, blev det möjligt att bilda familj utan att först ta över en släktgård.

Samtidigt minskade ålderskillnaden

mellan äkta makar. Det kan tolkas som ytterligare ett tecken på att människor lät heta känslor styra sitt partnerval snarare än föräldrarnas praktiska överväganden. Daglönare och backstugesittare omsatte i praktiken det som borgerskapets döttrar trånande läste om i romanerna.

Kontrollen av

undersåtarnas sexliv tycks ha kulminerat i början av 1700-talet, när andelen av utomäktenskapliga barn nådde sin lägsta nivå. Sedan började greppet om undersåtarnas sinnen att slappna.

1741 försvann

den uppenbara kyrkoplikten för sex mellan ogifta(lönskaläge) och för sex mellan en ogift och en gift person (enkelt hor). Mildringen av straffet innebar, att de avslöjade brottslingarna inte behövde stå framme i kyrkan

och skämmas ett antal söndagar. Detta var ett svårt skamstraff på den tiden

Ett ännu radikalare steg

var Gustaf III:s s.k. barnamordsplakat 1778, som stadgade, att ogifta mödrar hade rätt att föda på annan ort än hemma utan att uppge sin eller barnafaderns identitet.

Bestämmelsen innehöll också

förbud mot nedsättande tilltal mot kvinnan

Avsikten var att få stopp på barnamorden, då man ansåg att de hårda straffen drev folk att ta livet av de nyfödda för att dölja sexualbrottet. Effekten blev, att statens kontroll minskade.

Religionens inverkan på förhållandet mellan könen har genom århundradena varit stark.

Den gamla, förkristna trolovningsseden var i praktiken en affärsuppgörelse mellan två släkter. Hade mannen lovat bröllop, så var det ingen skam för en kvinna att bli gravid före äktenskapet.

Min boklåda

Boktitel	Pris	Reapris
Så blev Båstad tennis	225	60
Bilder av ett sekel i Bjäre	Slutsåld	
Vår bjärehistoria i bild	350	70
Bjärebör berättar om Bjäre	Slutsåld	
Strövtåg i Bjäres historia	350	70
Nära havet trivs jag bäst	350	

De böcker som är slutsålda hos mig, kan ev. finnas i enstaka ex. i bokhandel Båstad, Ängelholm, Laholm eller något av våra säljställen på Bjärehalvön. Ovan angivna rabattpriser gäller vid köp direkt hos mig. Kontakta mig gärna för ytterligare information.

Vänligen

Kalle Eriksson

Hallavaravägen 102, 269 81 Båstad

0431-365 332

kalle@bjarenet.com